

- فروش دام برای خرید زمین**

یکی از واحدهای دامداری فعال «قائنی» است. دام‌های سنگین او در محیطی تفکیک‌نشده و بدون کنتور برق نگهداری می‌شوند. قائنی از زمان تولد و دهه‌ها پیش‌تر از آنکه طرق به شهر الحاق‌شود، در اینجا زندگی می‌کرده‌است. شغل آبا و اجدادی‌شان دامداری بوده و او می‌گوید: من با برادرم شریک بودم. ۱۸۰ رأس گاو در جاده بهشت رضا داشتیم. یکی دو سال قبل که دامداری‌های محدوده‌هایی مثل ما را از شهر خارج کردند، بعضی از واحدهای دامداری طرق اقدام به دریافت پروانه دامداری کردند. اما کار من از برادرم هنوز جدا نشده بود که بخوام پروانه جداگانه بگیرم. حالا نه پروانه و نه امتیاز برق می‌دهند.

طبق گفته دامداران سنتی‌ای که در محدوده‌ای نزدیک محله طرق فعالیت می‌کنند، در اینجا ۶۰، ۷۰ واحد بدون مجوز -مثل جایی که ما با مالکش صحبت می‌کنیم- دایر است. در همین منطقه، بالغ‌بر ۱۴۰ دامداری مجوزدار فعال است که آن‌ها هم تنها تفاوتشان در داشتن مجوز است و شرایط بهداشتی این واحدها هیچ تفاوتی با یکدیگر ندارد.

این واحد بدون مجوز اما فعال، هم دام گوشتی و هم دام شیری دارد. صاحبش می‌گوید: یک‌سال ونیم پیش که کارم مستقل کردم، ۲۰ رأس گاو شیری را فروختم تا توانستم این زمین را حدودا ۲۰۰ میلیون تومان بخرم. اما حالامی توانستم حالا صد رأس گاو داشته باشم. او بیا گلایه ادامه می‌دهد: همین چندوقت پیش نمایندگان آستان قدس می‌خواستند دامداری‌های سنتی اینجا را تخریب کنند.

- شیردوشی با سطل کتفی!**

مرد روستایی همان‌طور که شکوه می‌کند، می‌خواهد فضاهای نامرتب و غیربهداشتی دامداری‌اش را با توضیحاتی که می‌دهد، عیان‌تر کند. به قسمتی‌می‌رسیم که محل بهره‌برداری از گاوهای شیری است؛ «این چاله، جای شیردوشی گاو‌هاست. وقتی برق نداشته باشیم، باید در این شرایط غیربهداشتی شیر بدوشیم. برق نداشتن مساوی است با نداشتن دستگاه‌های مجهز و این اوضاعی است که می‌بینید. برای توسعه اینجا، بیشتر از این توان مالی نداشتیم؛ گاوهای شیری‌ام را هر کدام ۶ میلیون تومان فروختم؛ همان‌ها الان هر کدامشان ۲۵ میلیون تومان قیمت دارند. دستگاه شیردوش برقی ندارم. باید گاو‌ها را به روش سنتی یکی یکی بدوشم که بیشتر از ۱۰ ساعت طول می‌کشد.» مرد دامدار ادامه می‌دهد، اگر برق داشتیم، دستگاه آسیاب و شیردوش می‌خریدم. یکی از دستگاه‌های ضروری برای هر دامداری، خرم‌گوب است. باید پونجه را نرم کرد و جلوم گوب ریخت. در اینجا حتی روشایی نداریم و شب‌ها در تاریکی باید از گاو‌ها مراقبت کنم.

بعضی واحدها اما راه چاره را در استفاده از کنتور برق همسایه دیده‌اند. یکی از دامداران دو سطل را نشان می‌دهد که اصلا تمیز به نظر نمی‌رسد. او می‌گوید: با این دستگاه سیار شیردوش و برق همسایه، شیر می‌دوشم. این وضعیت کار کردن در کشورهای توسعه‌نیافته است. ما آیا با دامداری‌های ما باید این‌گونه باشد؟ من با دو سطل، کار می‌کنم ولی وقتی شیردوش باشد، در بخشی از محیط دامداری لوله‌کشی می‌شودو شیر مستقیم به تانکر منتقل می‌شود.

- کار با معضلات بسیار**

دامدار بعدی هم می‌گوید: این‌س کار ما، از نظر مبارک‌رویی هزار جور مشکل به بار می‌آورد. تا پارسال که برق حتی به واحدهای پروانه‌دار نرسیده بود، همین دستگاه‌ها هم مورتوری بود. یک موتور بر سروصدای بنزینی یا گازویلی کنار گاو‌ها روشن بود تا بتوانیم شیرشان را بدوشیم. مرد دامدار بیان می‌کند: در اصل هر کدام از این

حاشیه در دامداری‌های حومه

گزارشی از دامداری هایی که در جوار مزرعه نمونه در شرایط نا مناسبی به پرورش دام می پردازند

تکمیل و تصحیح عیاشی اشوزار

بیشتر از صد سال است که در این منطقه کشاورزی و دامداری رواج دارد. این‌س نکته را اهالی همین محدوده می‌گویند که نفسشان به نفس دام‌هایشان بند است و بیش‌تر، پیشه‌شان کشاورزی بود. اما از وقتی در تقسیمات جغرافیایی به شهر پیوستند و نام «شهر» را به پیشانی محل زندگی‌شان چسباندند، هم زمان که زیر پایشان آسفالت شد و سروشکل خانه‌هایشان با محله‌های شهری

سعید شاهیان

گاو‌ها باید در یک پاکس یا محیط جداگانه قرار بگیرند. نباید در چنین فضای محدودی کنار هم زندگی کنند، چون باعث آسیب‌زدن به هم می‌شوند. او در ادامه می‌گوید: برخی مسئولان آستان قدس اعتراض می‌کنند که دامداری‌های ما باعث ایجاد آلودگی می‌شود اما حاضر نیستند دست ما را بگیرند و از دامدارهای اینجا حمایت کنند. می‌گویند که برای چه آمدید در زمین‌های آستان قدس مستقر شدید؟ این‌ها موقوف است و نباید گاوداری درست کنید؛ خرابشان کنید.

- برق به شرط تسویه قبض برق!**

«فکر کردید در چه شرایطی برق می‌دهند! به دامدارها می‌گویند آقا تو بیسا کل قبض برق ما را پرداخت کن و در ازایش مصرف هم داشته باش.» دامداران این منطقه کارشان مورتوری است. پدر و پسر و پسرعمو، همگی زمین‌دار، گاودار، گوسفنددار و کشاورز بوده‌اند و حالا هم که محل زندگی‌شان شهر را یدک می‌کشند، نمی‌توانند یک‌باره پیشه‌ای جز کاری که از دستشان برمی‌آید انجام دهند؛ چه توانسته باشند مجوز بگیرند و چه از آن، جا مانده باشند. یکی دیگر از دامدارهای طرقی می‌گوید: پسرعموم ۵گاو دارد، اما چون واحدش برق ندارد، قبول کرده کل هزینه‌های برق مجموعه سوار کاری‌ای را که در همسایگی‌اش است، بپردازد تا کارش زمین‌نماند. چند وقت پیش ۸۰۰هزار تومان پرداخت کرده بود. حتی پول

همگون‌تر شد، دام‌هایشان را از آنجا رانند. گفتند شهر جای گاو و گوسفند نیست و دامداری‌ها باید به خارج از شهر منتقل شود. دامدارها هم با هزار بگیر و ببند قرار شد با رعایت فاصله‌ای جابه‌جا شوند و دامداری‌هایشان را در اراضی کشاورزی، احداث و شروع به فعالیت کنند. خیلی از واحدها جابه‌جایی را انجام دادند اما در زمین‌های کشاورزی مستقر شدند که در اصل متعلق به آستان قدس است و علاوه‌بر دست‌به‌گریبان بودن با معضلات بهداشتی،

چون از آستان قدس مجوزهای لازم را ندارند، نمی‌توانند از برخی امتیازات مثل آب و برق و گاز بهره ببرند؛ هر چند برخی از آن‌ها برق دارند، تعداد زیادی نیز هنوز بدون امتیازات یادشده باید کارشان را ادامه بدهند؛ اعتراض‌های مسئولان مزرعه نمونه به کار آن‌ها نیز همچنان ادامه دارد. می‌گویند که سال گذشته با مکافات توانسته‌اند با توسل به ماده ۴، ۲۵۰ کنتور برق برای تعدادی از دامداری‌های سنتی بگیرند.

شهرستان دارند! صحبت‌های مدیر جهاد کشاورزی شهرستان مشهد، قدری متناقض است و چندان معلوم نیست که بالاخره سهم تولیدات واحدهای دامداری سنتی چشمگیر است یا کم و بدون اهمیت. با این حال، این مقام مسئول می‌افزاید: نمی‌توانیم تولیدات دامی خودمان را در قالب‌های گوشت و شیر منحصر و محدود به دامداری‌های صنعتی کنیم. بنابراین تولیدات دامی سنتی باید حمایت شوند.

مدیر جهاد کشاورزی مشهد می‌گوید: اگر خواسته باشیم مقایسه‌ای بین دامداری‌های صنعتی و سنتی داشته باشیم، باید گفت که به دلیل استفاده از فناوری که در دامداری‌های صنعتی به کار گرفته شده است، بهره‌وری در دامداری‌های صنعتی به مراتب بیشتر از دامداری‌های سنتی است. در واحدهای صنعتی از علم روز و خوراک دام با کنسالتره‌ای علمی که باعث بهره‌وری بیشتر محصولات می‌شود، استفاده می‌کنند.

این مقام مسئول تأکید می‌کند: بحث‌های مربوط به بهداشت دامداری‌های سنتی به اداره دام پزشکی مرتبط است و آن‌ها نیز نظارت می‌کنند.

- تکمیل نکنند، دام‌هایشان به کشتارگاه ارسال می‌شود**

طهماسبی زاده درباره مناطقی که قرار است

امکان احداث مجتمع‌های صنعتی وجود ندارد؛ چراکه ایجاد مجتمع صنعتی هم نیازمند فراهم‌شدن بسترهایی و به‌طور کلی کار دشواری است.

طهماسبی‌زاده می‌گوید: سامان‌دهی آن‌ها قطعاً در برنامه ما قرار دارد و اگر جایی که مجتمع شدند، جزو محدوده منفضل شهری باشد، فعلاً به آن‌ها فرصت می‌دهیم تا اقدامات قانونی برای اخذ مجوزها را انجام بدهند؛ ضمن اینکه فرصت دارند خودشان را به حد و حدودی که مورد تأیید اداره دام پزشکی و جهاد باشند برسانند، اما اگر داخل بافت مسکونی باشند به‌هیچ‌وجه مجوزی برایشان صادر نمی‌شود.

او ادامه می‌دهد: اگر واحدهای مذکور مجوزهای قانونی‌شان را دریافت کنند، تحت حمایت جهاد کشاورزی قرار می‌گیرند.

- رضایت آستان قدس مهم است**

طهماسبی‌زاده در این باره نیز می‌گوید: به‌هر حال آستان قدس مالک آن عرصه است و دامداران باید با رضایت مالک منطقه اقدامات خود را انجام بدهند و اگر ما بخواهیم دامداری‌ها را به محدوده دیگری منتقل و سامان‌دهی کنیم، نیازمند آمایش سرزمین در حوزه منابع طبیعی هستیم. اگر بخواهیم زمین دولتی را در اختیار دامداران سنتی قرار بدهیم، باید به محدوده‌هایی منتقل شوند که ما اراضی دولتی را به تملک دولت درآورده‌ایم، اما در اراضی غیردولتی و غیرملی نیز که اراضی مستثنیات قلمداد می‌شود، باید حتما اقدامات لازم را به منظور اخذ مجوز تغییر کاربری انجام بدهند.

آمار تولیدات گوشتی و شیری شهرستان
در شهرستان مشهد ۴۸هزار و ۵۰۴رأس دام سنگین شیری و ۷۱۴هزار و ۲۹۷رأس دام سبک شیری وجود دارد. گوشت تولید شده حاصل از دام‌های سنگین شیری ۶هزار و ۴۰۰تن و گوشت تولیدی دام سبک ۱هزار و ۸۶۰تن در سال است. تولید شیر دام سنگین ۱۷۳هزار و ۳۴تن و تولید شیر دام سبک ۷هزار و ۲۱۸تن در سال است.

در مقایسه با این رقم، کل تعداد دام سنگین شیری در حومه مشهد، هزار و ۵۲۵رأس و دام سبک ۵هزار و ۴۰۰رأس است. تولید گوشت دام سنگین شیری ۲۰۰تن، تولید گوشت سبک داخل محدوده ۲۰تن، تولید شیر دام سنگین ۸هزار و ۲۰۰تن و تولید شیر دام سبک ۵۵تن در سال است که به‌طور متوسط حداکثر ۵درصد از سهمیه تولیدات شهرستان را به خودش اختصاص داده است.

- دامداران باید حق تقدیمی بپردازند**

بعد از پیگیری یک هفته‌ای برای گفتگو با مرتضی حقیقی، معاون املاک و اراضی آستان قدس رضوی، در نهایت «زرگر» کارشناس اداره املاک آستان قدس ضمن یادآوری اینکه منطقه طرق پلاک بزرگی است، در خصوص مساعادت‌های ویژه‌ای برای اعطای سند به دامداران سنتی داشته و در این کار تسهیلات نیز ایجاد کرده است. به عنوان مثال، تسهیلات ویژه‌ای برای اراضی تپه سلام که در پلاک طرق است در نظر گرفته شده است. او بیان می‌کند: اگر تک‌تک دامداران به اداره املاک مراجعه کنند، مشخص است که طرف آستان قدس مشمولشان آن‌ها شده است.

وی تأکید می‌کند: دامدارانی که زمین‌های آستان قدس در اجاره آن‌ها است و حق تقدیمی پرداخت نکرده‌اند باید این مبلغ را بپردازند، ضمن اینکه آستان قدس برای دریافت حق تقدیمی نیز، مساعدت‌هایی با دامداران دارد. ●

- نقو مجوز صادرات**

آخرین خبرها از بازار تخم‌مرغ آستان از این قرار است: «پیش از ۲۰ روز است که مجوزی برای صادرات ندادیم. در ستاد تنظیم بازار آستان، برای عرضه مستقیم تخم‌مرغ با نرخ مصوب به فروشگاه‌های تجزیه‌های مشهد اعلام آمادگی کرده‌ایم.» رئیس اتحادیه مرغ تخم‌گذار این‌ها را می‌گوید. معاونت امور بازرگانی و توسعه تجارت نیز با اشاره بر گزارشی جلسه ستاد تنظیم بازار آستان در هفته جاری، بررسی نرخ تخم‌مرغ را از دستور کارهای این جلسه اعلام می‌کند. علی‌غغوری مقدم به جلسه ۲هفته پیش ستاد اشاره می‌کند و جلساتی که قرار بود جهاد کشاورزی با شکل‌های بخش خصوصی برگزار کند و قیمت تخم‌مرغ را پایین بیاورد. کاهش نسبی و همچنان بالاتر بودن نرخ در برخی فروشگاه‌های مشهد نسبت به قیمت مصوب کنهاتی است که با این‌مقام مسئول در میان می‌گذاریم. او قول پیگیری می‌دهد و اطلاع‌رسانی در مورد برنامه‌های ستاد تنظیم بازار آستان را به پس از جلسه موکول می‌کند. ●

شهر

روزنامه شهراهمید ورزشگی

شنبه ۱۷ آذر ۱۳۸۸ (تیرماه ۲۸۸)
SHAHARANNEWS.IR

۵۷

روزانه گزارشی

روزانه گزارشی

امید طهماسبی‌زاده، مدیر جهاد کشاورزی شهرستان مشهد:

بهرتر است دامداری‌های صنعتی را اما از آنجاکه دامداری شغلی سنتی و قدیمی بین جامعه روستایی بوده و هست، این واحدها سهم شایان توجهی در تولید محصولات دامی در کل شهرستان دارند